

## מסורת הש"ס

(א) טהרות פ"ח מ"ט ע"ז  
 עב, (ב) חגיגה יט. מקואות  
 פ"ו מ"ו, (ג) מ"ד מ"ו,  
 (ד) שבת יג: דל. וזמן פ"ה  
 מ"ב, (ה) זרכות כב: ע"ש  
 [מקואות פ"ג  
 (ו) צס"א: הנהגה, (ז) ז"ל  
 כדמקנ, (ח) דף יד:  
 (ט) דף כב: (י) ז"ל ועוד  
 אי. מהר"ם, (יא) ז"ל נותנים  
 עליהם]

## הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אינו חיבור  
וכו' לענין מקוואות בגין  
שני:

## מוסף רע"י

הצדוק. קולו צעור הבנה  
מתעלה למטה מקדשה  
מתרחם על גגין (א.)  
(ב.) והקטפסות מים  
הבין מתעלה למטה  
הצדן מדרון של המה  
צדוק זקן (שס.) ומשקה  
סופר. ואין זו טופה  
על מנת להשיטות שכל  
ספס בהן ידלו ולא יעלה  
על משקה שיוכל להשיט  
דבר אחד (שס.) ארבע  
היבור לא לטומאה.  
על משקן תלפין כי  
ונגט נמחם מתחלק. טלפין  
ססור. וכן לענין משקה  
משקה, פשלי במקום חלק  
משקה משכן וטומאה  
טופה בלחש ונגט טמה  
במשקה. משקה משכן  
ומשכן ססורין ואשפי  
שמוכרין לו (שס.) ולא  
לסדרה. גממים שחין  
הכל לרעשם כלה וזקן  
הו קטפסות או משקה  
טופה מלח. גממים לו  
על משקה. חסר חסר  
והטוב בגממים לא עלה  
לו על צלה (א.) השער  
טמה. שער חסר השער  
מים על הרשקון (תרגום)  
(א.) הבא רשקון רבו.  
לחצר רשקון וטומאה  
במים שאובין. זו ציוס,  
והטור גמור שנעל על  
רשקו כי (שבת יא.)

**פסקי רי"ד**

איכא משקה טרופא מאי  
הוי והתנן הנזק  
הקטפרס ומשקה טרופא  
אינו חיבור לא לטומאה  
ולא לטהרה: לא צריכא  
דאיכא טרופא ע"מ  
לטהפיק ולא אישפיש: אמר  
אמר בפני נכתב וא' אומר  
בפני נחתם פסול פ' שהרי  
לא קיים כל החתימה: אמר  
אמר ר' יהודה  
אמר רבי יוחנן ל"ש אלא  
שאין הגט יוצא מתחת ידי  
שניהם אבל א' הגט יוצא  
מתחת ידי שניהם

## המביא גם פרק שני גימין

**פז.**

**הַלְלוּ. קִיּוּם: וְהַטְפָּרָם.** הָרַ מְשׁוּפָּע שְׁמֵדְרוֹנוּ מַחֲדָד הָרֶבֶעַ:  
**אִינוּ חִיבּוֹר.** לְטוֹמָהָ. כְּגוֹן הַמַּעֲרָה מְכַלִּי טַהוֹר לְכָל טוֹמָא וְזָנוֹק  
 הַקְּלוּם מַחֲבֵר מֵאֵשׁ הַכֵּלִים אִינוּ חִיבּוֹר לְטוֹמָא מַשְׁקִין הַעֲלִיוֹנִים.  
 וְכֵן הַטְּפָרִים שָׁקֵה דְרָךְ 77 גִּמְטְרִיָּם" שְׁמֵדְרוֹן וְהַמְחַמְּנִים  
 מַחֲבִירִים לְטוֹמָהָ אִין הַעֲלִיוֹנִים

טמאים. וכן אם היתה עריצה ארוכה  
ובשני ראשיה משקין אחד טמא ואחד  
טהור ומשקה טופח מחברין אינן חיבור  
לטמא הטהורים. וכן לטהרה לענין  
מקוואות (א) שני מקוואות שאין צדחד  
ממן ארבעים סאה ולאו קטפרס  
ומשקה טופח מחברין אינו חיבור:  
טופח להטפיה. שיש משקה הרבה  
שלא טפח בו יכול להטפיה במקום  
אחר: חיבור. לטומאה ולטהרה  
וקס"ד דהוא הדין לנטילה דחשיב  
כמאן דעביד צדדי הדדי: דלמא.  
הא דקמתי חיבור: לענין מקוואות.  
קמתי ר' יהודה היל משום גוד אמת  
(דכתיב) כו'. ומיהו לענין נטילה  
מבעיין אי הויא נטילה כתיקונה  
לחלוקין או לא ואין ראיה חיבור  
מקוואות ראיה לכאן דאין לאו משום  
חיבור מצבי לן: מכוונות. לא פחות  
ולא יותר: השני טמא. שחשך המקוה  
על ידי הראשון: נוגעוהו במים.  
בשעת טבילת השני: אף השני טמא.  
דכמאן דמחברי מים שעל הראשון לעור  
המקוה דלמי: הכא הראשון ורובו.

כשהוא טהור במים שאובים בתוך הכלי: **טמא**. לתרומה עד שיטבול ומגזירת שמונה עשר דבר היא. ובפ"ק דמסכת שבת<sup>א</sup> מפרש מ"ט גזר עליה לפי שהיה להם מערות סרווחים לטבילה ולאחר טבילה היו רוחצין בשאובין והתחילו לומר לא אלו מטהרין אלא אלו מטהרין וגזרו עליהן שוב גזרו על טהור שנפלו עליו שלשה לוגין מים שאובין דלא להי לא קיימא הא: **טמא צביאה**. חורבן הכלי וחציו נגפילא שנפלו על חצי גופו שלשה לוגין: **ענל קרי חולה** ו' טהור. לדברי תורה דעזרא תיקן טבילה לבעלי קריין קודם שיעסקו בצורה והקלו על החולה בנתינת תשע קצין אפי" שאובין במסכת ברכות<sup>ב</sup> אבל לטהרו ליתכס במקדש צעינן ארבעים סאה: וחציו נעפילא. שנכנס חציו לתוך המקוה ועל חציו נתן ט' קצין שאובין: שאין הגט יולא מתחם ידי שניהם. שאין שניהם שלוחין בהצאתו דלא הוו שנים שהציאו גט אלא אחד הציאו כ"ר המציא חומר צפי נכתב וצפני נחתם חזה וזה א': אמר: **הלא הגט יולא**. ד"צ/ג: **תומר ידי שניהם**. ששניהם אדמויוין בו שניהם שלוחין:

כשר

רום כקליפת השום על רוח כשופרת הנוד היינו שמי אכזעות ו  
 בעינו ובצפין מלמעלה אין צריך אלא כקליפת השום ברוח כשופרת  
 כדפירש ר"ת א"כ אין רוח המים כשופרת שמי אכזעות שהנבט  
 דדוקא לר"י סגי בטופח להטפוח אבל לרבנן צריך כקליפת השום כי  
 מלא והיה דנזק לפי מאי דמסקי לענין מקוואות ור"י היה מ"י אחת  
 לנזק וקטפרס דקמני דה דמסקה טופח אינו חיבור היינו אפי' טופס  
 חיבור בגרליו נוגעות במים אלא מכה גוד אחית אבל בקרקע שזה  
 זה אפי' כ"י יהודה דלריי הם בדרשא ור"י אומר דהיה להדלוק  
 לטהרה דומיא לטומאה וכן משמע מדקאמר דלמא לענין מקוואות  
 דמסקה טופח אינו חיבור לענין השקה ה"ה לענין נטילה וקאמר  
 חבור לענין השקה אי מיירי בטופח שלא להטפוח או אפי' בטופח  
 להטפוח דלמא לענין מקוואות ור' יהודה היה מטעם גוד אחית אי  
 בקרקע שזה דליכא גוד אחית והשתא דחגיגה לא קשה מדי  
 בצמחית מ' לאשועינן דלפ"ה קמני בסיפא בחוספתא ואחמסי אוס  
 מטצילין בתחתונה ולא שכן בעלינוהו אי נמי קא משמע לן דלא גזרי  
 חבור לענין השקה אלמא בטופח להטפוח אנו מקילין יותר לענין גזרי  
 דבהשקה לא היה חבור ולענין מקוה היה חיבור **הב"ה** ראשו ור  
 (דף יא.) דעל טבול יום דוקא גזרו בציאה וכל שכן בנפילה אבל  
 כך היה כדאמר התם והיו <sup>(א)</sup> (מעצירים על צדיהן) שלשה לוגין מים  
 שניהם בשיר. מה שפירש בקונטרס שניהן ארוקין זו לאו דוקא  
 ואמרם שהעל עשה שניהן שלוחין על יד ואמר לנו שניכם הוא  
 (לומן דף יא.) כולכם הוליכו אחד מוליך כמעמד כולם ואם האחד  
 לאשמו לרצא כשר דמה אם יאמרנו בפנינו גירשה אבל לרעה <sup>(א)</sup> אפי'  
 שלוחים אמרינן צפרק קמא (לעיל דף ה.) דכשר לרעה <sup>(א)</sup> משום

**הנצוח** והקטפרם ומשקה טופח אינו חיבור א"ל אטומאח ולא אשהרה. פ' בקומטס אינו חיבור לטהרה לענין שמי מקוואות שאין באחד מהן מ' טאה ועלוק וקטפרם ומשקה טופח ממזכר אינו חיבור<sup>א</sup> וקסא לר"מ דעד כן לא ממזכר מ' מאיר ורבי יהודה בפסק אין דורשין (תגיגה יט.)

[illegible]

ליפול ולירד למקוה הוי קטפרס חצור ומיהו נזקק גרוע מקטפרס לפי שהקילוה של הנזק עומד באייר ולא הוי חצור אפי' סופו ליפול כדמשמע בפרק בתרא דע"ז (דף עב:) והא דדייק התם בגי' כוח' לזמנ' ידיה אבת גישמא ואסריה רבא לכולי חמרא שמע מינה נזק חצור אע"ג דהתם הוי קטפרס דייק שפיר דנזק הוי חצור דכיון דמית שנגע בו הכושר דהיינו בקלה העליון לאין סופו ליפול בתוך דמים כיון שראשו אחד מונח על גישמא ולהכי כפי עדקי מנזקו עוד הקשה דלכא משמע דטופח להטפיה הוי חצור<sup>1</sup> ובפ"ו דמקוואות (משה ט) תנן ומיימי לה בפ"ק דיבמות (טו.) ובפרק שלישי דחגיגה (דף כא:) עירוב מקוואות כשפופרת הנוד בעוציה ובחללה כשתי אצבעות חחרות למקומן ואור"ת דנקב צעינן כשפופרת הנוד אצל מים כגי' בטופח להטפיה ואין נראה לר"י דתנן במסכת מקוואות פ"ו (משה ט) כותל צעינן שתי מקוואות ננסקד לשתי מאטקף לערב אין מאטקף עד שיהא במקום אחד כשפופרת הנוד ר' יהודה אומר חלולין הדברים נפילה מלמעלה זה לתוך זה<sup>2</sup> על כן הוא דקאמר עירוב מקוואות<sup>3</sup> כשפופרת הנוד מלא נקב מים ו' ואי' במים כגי' בטופח להטפיה אלא דנקב הוא דבעי' כשפופרת ו' והוא ז"ל מלמטה כדאמר בשתי אצבעות חחרות למקומן<sup>4</sup> ונראה שזו שתי אצבעות וכשכותל מפסיק צריך כשפופרת הנוד שיהא הנקב כ' רבנן דדוקא הוהא דטופח להטפיה חצור אחת כרי"י אצל היא להטפיה ועוד אומר ר"י דאפילו ר' יהודה לית ליה טופח להטפיה אלא ש"ך גוד אחת צעי קליפת השום ואחיה היא דנפרסו זה לתוך הפרס לא לענין חצור מקוואות איירי אלא לענין השקה<sup>5</sup> והשתא הוי ר' יהודה היא משמע דעד השתא לא הוה מוקי במקוואות<sup>6</sup> ופשיטא צריכא דאיכא טופח להטפיה ובעי' הא דקתני דמשקה טופח אינו טפיה וקאמר הא נמי תנינא דהוי חצור ודחי' הא דתנינא דטופח לענין השקה אימא דלא הוי חצור אפי' לר' יהודה כמו במקוה אינו ליממר לרבי' מטבילין בתחומהו אפי' ליכא באמצעית מ' וקייט יום אין מטבילין אלא באמצעית ואע"פ שיש מ' באמצעית אפי' אין

מלנען מקוואות דבצקום אל הוי חיצור ונאון וקטפרס הוא אפסא  
במים שאובים וטהור שנפלא בו. הכי גרמין צפרין קמא דשט  
דור דוקא צנפילה וטעמא אר"י דהחמירו צנפילה משום שמעשה  
אזוינ' <sup>2</sup>: (ועי' תוס' שבת יג: ד"ה וטהור): **אבל** גם יוצא מתחת ידי  
אשין צריך שיהיו ממש שניהם אדוקים ואזויס צגט אלס שניהם  
יגט לאשתי ונתנו האחד במעמד חצירו כדאמרין בסוף התקבל  
שליח והשני מעיד שצפניו נתן הצעל את הגט לחצירו להוליד  
לאחר שלמדו אין להכשיר כיון שאין שניהם שלוחים דדוקא צנפיהן  
זי תרי דמייני גיטא מילתא דלא שכיחא היא אבל הכ"ג לא:  
אלמלא

עין משפט  
נר מצוה

**א** מ"י פ"ו מהלכות  
טומאת אוכלין הלכה א'  
והלכה ה':

**ב** מ"י פ"א מהלכות  
מקואות הלכה ז' סג  
עשין עו' טו"ע א"ח סימן  
קס"ב סעיף ג':

**יב** ג מ"י שס פ"ח הל"י  
 יב סמג שס טו"ש"ע  
 י"ד סימן רא סעיף סב:  
**יג** ד מ"י פ"ט מהלכות  
 שאר אצות הטומאות  
 הלכה א:  
**יד** ה מ"י שס הלכה ג:  
**יז** ו מ"י פ"י מהלכות  
 גירושין הלכה יז טו  
 סמג ענין טו"ש"ע אה"ע  
 סימן קמב סעיף יח:

## מוסף תוספות

[illegible]